

Ugunsdrošība un civilā aizsardzība bērnu nometnēs

Rīga, 2020

Paulis Tretjakovs

pt29@inbox.lv

Normatīvie akti, kas reglamentē ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasības

- **Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums.**
- **Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” (turpmāk -UN)**
- **Ministru kabineta 2009.gada 1.septembra noteikumi Nr.981 “Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība” (turpmāk-MK not Nr.981).**
- **Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums**

Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums

9.pants. Atbildība par ugunsdrošību objektā

- **(1)** Par ugunsdrošību objektā ir atbildīgs ēkas, būves, to daļu vai zemesgabala īpašnieks (valdītājs) vai pārvaldnieks, ja tas paredzēts pārvaldīšanas līgumā, bet iznomātā (izīrētā) vai lietošanā nodotā ēkā, būvē, to daļās vai zemesgabalā par ugunsdrošību ir atbildīgs nomnieks (īrnieks) vai cits lietotājs, ja tas paredzēts līgumā.

■ 10.pants. Par ugunsdrošību objektā atbildīgo personu pienākumi

■ Ēkas, būves, to daļu vai zemesgabala īpašniekam (valdītājam), pārvaldniekam, nomniekam vai citam lietotājam, kas saskaņā ar līgumu ir atbildīgs par ugunsdrošību objektā, ir šādi pienākumi:

■ 1) nodrošināt normatīvajos aktos noteikto ugunsdrošības prasību ievērošanu;

■ 2) nodrošināt iespēju veikt valsts ugunsdrošības uzraudzību;

- 3) sniegt ar ugunsdrošības jautājumiem saistīto informāciju, ja amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi to pieprasa;
- 4) veikt uguns aizsardzības sistēmu darbības pārbaudi, ja amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi to pieprasa;
- 5) ugunsgrēka gadījumā pildīt ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu amatpersonu norādījumus.

- **11.pants. Fizisko personu pienākumi ugunsdrošības jomā**
- Fiziskajām personām ugunsdrošības jomā ir šādi pienākumi:
 - 1) ievērot normatīvajos aktos noteiktās ugunsdrošības prasības;
 - 2) ugunsgrēka gadījumā ziņot par to Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam.

■ Ugunsdrošības noteikumi

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro, lai novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas.
6. **Personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku, kā arī, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.**

- 7. Ja izcēlies ugunsgrēks :
- 7.1. fiziskajai personai ir pienākums:
- 7.1.1. ziņot par to VUGD, zvanot uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112, nosaucot ugunsgrēka izcelšanās adresi vai vietu un ziņotāja vārdu, uzvārdu, kā arī sniegt pieprasīto papildu informāciju par ugunsgrēku;
- 7.1.2. informēt ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāju par cilvēkiem, kuri atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka apdraudētajā vietā, objekta ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām un piebraukšanas ceļiem, ugunsbīstamību, sprādzienbīstamību un citiem bīstamiem faktoriem;

Papildus atbildīgās personas pienākumi ugunsgrēka gadījumā

- 7.2.1. ugunsdrošības instrukcijā noteikto ugunsdzēsības pasākumu veikšanu;
- 7.2.2. ugunsdrošībai nozīmīgo inženiertehnisko sistēmu iedarbināšanu;
- 7.2.3. tehnoloģisko iekārtu, elektroinstalācijas, elektroiekārtu, elektroierīču un inženiertīklu atvienošanu vai pārslēgšanu uz darba režīmu, kas neveicina ugunsgrēka attīstību un neierobežo tā dzēšanu;
- 7.2.4. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta vai avārijas dienestu izsaukšanu (ja nepieciešams).

176. Atbildīgā persona nodrošina ugunsdrošības instrukcijas izstrādi saimnieciskās darbības objektam vai publiskam objektam

184. Saimnieciskās darbības objekta vai publiska objekta atbildīgā persona nodrošina ugunsdrošības instruktāžu visiem nodarbinātajiem.

- MK not.Nr981 minētie darba kārtības noteikumi, iekšējās kārtības noteikumi un drošības noteikumi (.....ugunsdrošības noteikumiem), nav ugunsdrošības instrukcija un iepazīstināšana ar augstāk minētiem noteikumiem nav ugunsdrošības instruktāža Ugunsdrošības noteikumu izpratnē

340. Publiskā objektā, ja tas atbilstoši lietošanas veidam nav paredzēts cilvēku izmitināšanai naktī, atļauts izmitināt cilvēkus naktī, ja: (no 01.01. 2019.)

- 340.1. objektā ir ierīkota automātiskā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma;
- 340.2. objektā ir ierīkota balss izziņošanas sistēma;
- 340.3. evakuācijas ceļu skaits un platums ir atbilstošs izmitināto cilvēku skaitam;
- 340.4. evakuācija ir nodrošināta tieši uz āru no būves zemes virsmas līmenī, ja personas tiek izmitinātas ne augstāk par trešo stāvu, vai, ja personas tiek izmitinātas augstāk par trešo stāvu, evakuācija ir nodrošināta caur aizsargātu evakuācijas ceļu vai dūmaizsargātu un uguns aizsargātu kāpņu telpu.

- 119. Viendzīvokļa objektu, daudzdzīvokļu objekta dzīvokli un publisku objektu, kurā paredzēts izmitināt gulēšanai līdz 10 cilvēkiem, nodrošina ar autonomu ugunsgrēka detektoru, kas reaģē uz dūmiem. Autonomo ugunsgrēka detektoru var aizstāt ar automātisko ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmu.

MK noteikumu Nr.981 prasības, kas saistītas ar ugunsdrošību un VUGD

- 8. Pirms nometnes darbības uzsākšanas organizētājs:
- 8.3. nodrošina nometnes darba kārtības noteikumu un drošības noteikumu izstrādi, ņemot vērā diennakts laiku, kurā dalībnieki uzturas nometnē, izmitināšanas veidu un nometnes programmu, un apstiprina minētos noteikumus.
- 8.5. saņem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta atzinumu par nometnes vietas atbilstību ugunsdrošības prasībām;
- Reģistrējot nometni VISC mājas lapā www.nometnes.gov.lv ir iespēja iesniegt VUGD iesniegumu saskaņojuma saņemšanai, un saņemt atzinuma kopiju elektroniski uz nometnes vadītāja norādīto e-pasta adresi.

Atzinums par atbilstību ugunsdrošības prasībām

Iesniegumu iespējams nosūtīt no

www.nometnes.gov.lv

vai iesniegumā VUGD

kontakinformācija- www.vugd.gov.lv norādot:

1. Iesniedzēja rekvizīti, kontakinformācija.
2. Nometnes adrese.
3. **Ēkas, ēkas daļas vai telpas**, kurus izmantos bērnu nometne. (piem. Saldus pamatskola. 1.Korpusa, 1.stāva 2.;3.;4. telpas un 1. korpusa 2.stāvs.).

Atzinums par atbilstību ugunsdrošības prasībām

4. Ēkas, telpu īpašnieks (valdītājs):
 - 4.1.juridiska persona, reģistrācijas numurs;
 - 4.2.fiziska persona (*adrese*),
5. Nometnes (ņu) rīkošanas laiks (*01.01.2020 –;*
6. *Dienas vai diennakts* nometne.
7. **Dalībnieku skaits**, kuri vienlaicīgi uzturēsies nometnē.

MK not Nr.981

Atzinumus nav nepieciešams:

- 9.1. nometnei ārpus telpām;
- 9.2. nometnei telpās un ārpus telpām par nometnes darbību ārpus telpām;
- 9.3. ja attiecīgais atzinums par nometnes norises vietu jau ir un tam nav beidzies termiņš;
- 9.4. ja mainās nometnes veids no diennakts nometnes uz dienas nometni.

- 10. Nometnes darbības laikā organizētājs nodrošina:
10.7. civilās aizsardzības, ugunsdrošības, darba aizsardzības, vides aizsardzības un citu prasību ievērošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- **10.12.2. nometnes ēkā vai tās tuvumā neatrodas institūcijas (objekti), kuru darbība var apdraudēt dalībnieku drošību un veselību;**
- Informācijas avots- pašvaldības CA plāns

- 12. Nometnes vadītājs:
- 12.2. pirms nometnes darbības uzsākšanas iepazīstina darbiniekus ar darba kārtības noteikumiem, iekšējās kārtības noteikumiem un drošības noteikumiem (tai skaitā darba drošības un ugunsdrošības noteikumiem), veicot par to ierakstu nometnes žurnālā (2.pielikums);
- 12.3. pirms nometnes darbības uzsākšanas iepazīstina dalībniekus ar iekšējās kārtības noteikumiem un drošības noteikumiem (tai skaitā darba drošības un ugunsdrošības noteikumiem), veicot par to ierakstu nometnes žurnālā, un ir atbildīgs par minēto noteikumu ievērošanu;
- 12.4. nodrošina dalībnieku drošību, kā arī veselības un dzīvības aizsardzību

- 17. Organizētājs mēnesi pirms nometnes darbības uzsākšanas iesniedz pašvaldībā iesniegumu par nometnes organizēšanu;
- 18. Organizētājs šo noteikumu 17.punktā minētajam iesniegumam pievieno šādu dokumentu kopijas (izņemot, ja dokumentus iesniedz elektroniski):
 - 18.1. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta atzinumu par nometnes vietas atbilstību ugunsdrošības prasībām (izņemot šo noteikumu 9.punktā minētos gadījumus);
- 19. Noteikumu izpildi atbilstoši kompetencei kontrolē tiesībaizsardzības iestādes un šādas uzraudzības institūcijas:
 - 19.1. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests;

Nometnes darbība

Nosacījumi, kurus nodrošina bērnu nometnes vadītājs, nometnei uzsākot darbību

UGUNSDROŠĪBA

- UN 6. Personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku, kā arī, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku

- Evakuācijai aizliegts izmantot liftu (pacēlāju)

- Pulcēties visiem

Nosacījumi, kurus nodrošina bērnu nometnes vadītājs, nometnei uzsākot darbību

- UN 243. **Durvis evakuācijas ceļos ir viegli atveramas no telpas iekšpuses bez aizkavējuma un šķēršļiem un ir apzīmētas ar 5.5., 5.6. un 5.9. zīmi (1. pielikums). Par aizkavējumu tiek uzskatīts jebkurš šķērslis, kas liedz atvērt durvis ilgāk par trim sekundēm.**
- **Ugunsgrēka gadījumā zvanīt 112**
- Neaizkraut evakuācijas ceļus
- Nelietot atklātu uguni
- Nelietot bojātas elektroierīces
- Aizliegts novietot degtspējīgas vielas un priekšmetus tuvāk par 0,5 m no gaismas ķermeņiem, izņemot gadījumu, ja to pieļauj ražotājs;

■ Aizliegts:

- ierīkot stāvvietu un novietot transportlīdzekli uz ugunsdzēsības hidranta akas vai aizkraut to;

- novietot vielas un priekšmetus 1,5 m rādiusā no ugunsdzēsības hidranta akas;
- novietot vielas un priekšmetus tuvāk par 1 m no iekšējā ugunsdzēsības ūdensvada krāna.

Uguns kuri

UN 423. Meža ugunsnedrošajā laikposmā aizliegts:

423.1. kurināt uguns kuros mežā un purvos (izņemot īpaši ierīkotas vietas, kas nepieļauj uguns izplatīšanos ārpus šīs vietas);

423.2. atstāt uguns kuros bez uzraudzības. Uguns kura vietu atstāj kad uguns nodzēsta un gruzdēšana pilnīgi beigusies;

424. Meža objektā aizliegts:

424.3. dedzināt ciršanas atliekas vai kurināt uguns kuru:

424.3.1. tuvāk par 2 m no augošiem kokiem;

424.3.2. vietās, kur augsnes kūdras slānis ir biezāks par 0,5 m, izņemot gadījumu, ja dedzināšana notiek pēc lietus perioda vai ziemā;

Pašvaldības saistoši noteikumi

Ugunsdrošības pārbaude paredzamās nometnes vietā un piemērojamā administratīvā prakse

Paredzamās nometnes vietas ugunsdrošības pārbaude

- VUGD teritoriālā struktūrvienības Valsts ugunsdrošības uzraudzības amatpersona veic paredzamās nometnes vietas ugunsdrošības pārbaudi.
- Pēc pārbaudes tiek izsniegts **pozitīvs** Atzinums par atbilstību ugunsdrošības prasībām, ja nometnes vietā nav konstatēti **būtiski** ugunsdrošības noteikumu pārkāpumi.
- Pēc pārbaudes tiek izsniegts **negatīvs** Atzinums par atbilstību ugunsdrošības prasībām, ja nometnes vietā ir konstatēti **būtiski** ugunsdrošības noteikumu pārkāpumi, un par tiem tiek sastādīts Pārbaudes akts.

Latvijas APK

179.pants. Ugunsdrošības noteikumu pārkāpšana

1.daļa Par ugunsdrošības prasību pārkāpšanu –
- uzliek naudas sodu fiziskajām personām **no trīsdesmit līdz divsimt astoņdesmit euro**,
juridiskajām personām – **no divsimt astoņdesmit līdz tūkstoš četrsimt euro**.

2.daļa Par atbilstības ugunsdrošības prasībām
nenodrošināšanu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas
dienesta noteiktajā termiņā –
- uzliek naudas sodu fiziskajām personām **no simt četrdesmit līdz četrsimt trīsdesmit euro**, juridiskajām
personām – **no tūkstoš četrsimt līdz četrpadsmit tūkstoš trīsdesmit euro**.

3.daļa Par valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektora lēmuma apturēt vai ierobežot būves, tās daļas vai iekārtas ekspluatāciju, būvdarbus vai produkcijas laišanu tirgū nepildīšanu –

- uzliek naudas sodu fiziskajām personām **no divsimt desmit līdz septiņsimt euro**, juridiskajām personām – **no divtūkstoš deviņsimt līdz septiņtūkstoš simt euro**.

4.daļa Par kūlas dedzināšanu –

- uzliek naudas sodu fiziskajām personām **no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt euro**.

Ugunsdzēsības aparāti

Ugunsdzēsības aparātu izvietojums

- Ja telpās atrodas elektroiekārtas zem sprieguma, tad telpās vismaz **50%** esošo ugunsdzēsības aparātu jābūt piemērotiem elektroiekārtu dzēšanai. (1000V).
- Maksimālais attālums no jebkuras vietas telpā līdz ugunsdzēsības aparātu atrašanās vietām **publiskās ēkās** nedrīkst pārsniegt **20 metrus**.
- Nepārtrauktas darbības laiks (pulvera aparātiem):
± 1kg-6s; 2kg-8s; 4kg-10s; 6kg-12s.

■ **Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums**

■ Likuma mērķis ir noteikt civilās aizsardzības sistēmas un katastrofas pārvaldīšanas subjektu kompetenci, lai pēc iespējas pilnīgāk nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību un aizsardzību katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā.

12.pants. Juridisko un fizisko personu pienākumi un tiesības

- (1) Juridisko un fizisko personu pienākumi civilās aizsardzības jomā ir šādi:
- 1) atbilstoši šim likumam un citiem normatīvajiem aktiem nodrošināt savā īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esoša īpašuma uzturēšanu un ekspluatēšanu tā, lai neradītu kaitējumu cilvēku, vides un īpašuma drošībai;

- 2) nekavējoties ziņot attiecīgajām valsts vai pašvaldību institūcijām par katastrofu vai katastrofas draudiem;
- 3) katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā rīkoties saskaņā ar atbildīgo valsts vai pašvaldību institūciju sniegto informāciju un šo institūciju amatpersonu norādījumiem;
- 4) nodrošināt valsts civilās aizsardzības plānā un sadarbības teritoriju civilās aizsardzības plānos juridiskajai personai noteikto pasākumu precīzu un savlaicīgu izpildi.

- **13.pants. Objekts, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības**
- Objekta īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, lai izpildītu šā panta otrās un trešās daļas prasības, nodrošina:
 - 1) objekta plānojuma shēmas izstrādāšanu, tajā norādot ēku, telpu un inženierbūvju izvietojumu, elektroapgādes, ūdensapgādes, gāzes vai degvielas apgādes atslēguma punktus, bīstamo iekārtu atrašanās vietas;
 - 2) objekta iekšējo reglamentējošo dokumentu izstrādāšanu;

Civilās aizsardzības plāns

- Valsts civilās aizsardzības plāns
- Pašvaldības vai sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns
- Paaugstinātas bīstamības objekta civilās aizsardzības plāns
- Objekta civilās aizsardzības plāns (kritiskās infrastruktūra un tajā var atrasties vairāk par 100 cilvēkiem)

CIVILĀ AIZSARDZĪBA

112

**112 ir vienots ārkārtējo izsaukumu tālrunis
Latvijā un Eiropas Savienības valstīs.**

Tāpat var izmantot arī dienestu tiešos telefona savienojumus:

- ugunsdzēsēji **112**;
- policija 110;
- ātrā palīdzība 113;
- gāzes avārijas dienests 114.

- **IEDZĪVOTĀJU APZIŅOŠANA**
- **Lai brīdinātu iedzīvotājus katastrofu un to draudu gadījumos, tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas. Ieslēdz radio vai televizoru.**
- **APDRAUDĒTO CILVĒKU EVAKUĀCIJA**
- Informācija par evakuēšanās tiks sniegta pa radio un televīziju, vai ar policijas, ugunsdzēsēju automašīnu skaļruņu palīdzību.

GATAVĪBA NESTANDARTA SITUĀCIJĀM

- Iepriekš sagatavojieties iespējamām ārkārtas, nestandarta situācijām. Ieteicams turēt pieejamus:
 - - uzlādētu telefonu;
 - - sērkokociņus, sveces, kabatas lukturus, petrolejas lampu;
 - - radio ar rezerves baterijām;
 - - gāzes (spirta) plītiņu;
 - - medicīnisko aptieciņu un nepieciešamās zāles;
 - - pārtikas rezerves, kuras uzglabājamas ārpus ledusskapja un dzeramo ūdeni;
 - - skaidru naudu.
- Personas dokumentus uzglabājiet visiem ģimenes locekļiem zināmā un pieejamā vietā.

- **BĪSTAMU ĶĪMISKO VIELU NOPLŪDES GADĪJUMOS**
- RĪCĪBA ATRODOTIES TELPĀS aizveriet un noblīvējiet (ar ūdenī samitrinātu audumu) logus, durvis, ventilācijas lūkas.
- RĪCĪBA ATRODOTIES ĀRPUS TELPĀM meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā. Ja tas nav iespējams, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam

VĒTRA

- Neatstājiel telpas bez īpašas nepieciešamības.
- Atrodoties ārpus telpām, **nestāviet paši un nenovietojiet transporta līdzekļus zem atsevišķi stāvošiem kokiem, vieglām konstrukcijām, elektrolīnijām u.c**
- Klajā laukā **sameklējiet vietu** kur patverties, piemēram, grāvi vai ieplaku. Ja tādas nav, vēja brāzmas gadījumā **nogulieties zemē**.

■ RĪCĪBA PLŪDU GADĪJUMĀ

- Jau savlaicīgi jā sagatavo līdzņemšanai dokumenti, nepieciešamie medikamenti, nauda, apģērbi un apavi, pārtikas rezerve

Rīcība ugunsgrēka gadījumā

- Ugunsgrēka 4 bīstamie faktori
- Dūmi un gāzes
- Karstums
- Orientācijas zudums telpā
- Laiks

***informācija par rīcību dažādu
apdraudējumu gadījumā Valsts
ugunsdzēsības un glābšanas
dienesta mājas lapā***

www.vugd.gov.lv

**sadalās: Drošības padomi
Aktualitātes Publikācijas**